

‘Groeifonds brengt samenwerking watersector écht een niveau hoger’

Plan voor 850 miljoen euro aan investeringen ingediend

Anne Mathilde Hummelen (KWR) en Jantienne van der Meij (WaterCampus Leeuwarden).

Het kabinet stelt via het Nationaal Groeifonds de komende vijf jaar in totaal 20 miljard euro beschikbaar voor investeringen die bijdragen aan kennisontwikkeling, fysieke infrastructuur en onderzoek, ontwikkeling en innovatie. De watertechnologiesector heeft onlangs een ambitieus Groeiplan ingediend voor een totaalbedrag van 850 miljoen euro aan investeringen in onderzoek, innovatie én implementatie.

De watersector staat – net als de rest van de maatschappij – voor enkele enorme uitdagingen: de klimaatdoelen, de energietransitie, de circulaire economie en het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water, om er een paar te noemen. Hiervoor is een watertransitie noodzakelijk: een duurzame en circulaire manier van denken over en omgaan met het beschikbare water.

Jantienne van der Meij (WaterCampus Leeuwarden) en Anne Mathilde Hummelen (KWR) zijn samen directeur van het TKI Watertechnologie en werken nauw samen met andere topsectoren om de onderzoeksvragen bij de actuele uitdagingen te adresseren.

Groeifonds

Namens TKI Watertechnologie schreven zij mee aan het voorstel voor het Groeiplan voor de watertechnologiesector, waarvoor ook nauw werd samengewerkt met de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en van Economische Zaken en Klimaat (EZK).

Hummelen: ‘Het Nationaal Groeifonds is bedoeld voor eenmalige publieke investeringen en heeft een eigen begroting en een onafhankelijke commissie die de voorstellen beoordeelt. Het doel is om de innovatie en daarmee de economische groei in Nederland een extra duwtje in de rug te geven. Om het proces te bespoedigen is verschillende partijen gevraagd met voorstellen te komen waarvoor al goed uitgewerkte plannen liggen. Een onafhankelijke commissie zal deze ingediende Groeiplannen beoordelen.’

Samen sterk

Van der Meij: 'Om alle doelen te halen, is het Groeifonds echt nodig: veel ontwikkelingen gaan nu te langzaam en vergen zulke grote investeringen dat bedrijven en sectoren dat niet alleen kunnen. Door straks grootschalig te investeren in de watersector willen wij ook de Nederlandse economie versterken. De watersector heeft veel spin-off richting bijvoorbeeld de agrifood- en de tuinbouwsector.'

Hummelen: 'Daarbij zijn eigenlijk twee bottlenecks te onderscheiden: voldoende water en schoon water. Water is een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor veel bedrijven, niet alleen uit de foodsector, maar ook bijvoorbeeld voor serverparken van internetbedrijven. De watervraag in Nederland neemt nog steeds toe. Niet toevallig hebben de waterschappen en de drinkwaterbedrijven eerder dit jaar opgeroepen tot een watertransitie op het gebied van waterkwaliteit en waterkwantiteit.'

Coproductie

Van der Meij: 'Het mooie van dit Groeiplan is dat het echt een coproductie is van de hele watersector, samen met de ministeries van IenW en EZK. Er is in de watersector veel draagvlak en enthousiasme voor de plannen. De beoordelingscommissie vroeg nadrukkelijk om in deze ronde te streven naar combinaties op de drie investeringsterreinen.'

'We hebben daarom de afgelopen maanden een breed plan opgesteld dat de grote maatschappelijke uitdagingen rond waterbeschikbaarheid adresseert én inzet op economische groei. Het plan neemt barrières weg voor groei en export van de watersector en gerelateerde sectoren. Het omvat het gehele kennis- en innovatie-ecosysteem: van onderzoek tot en met verdere ontwikkeling, opschaling en nationale en internationale exploitatie. Ook intensificeert het de onderlinge afstemming binnen de sector en andere sectoren. Daarmee wordt de doorstroming van kennis naar kunde naar kassa geborgd. Dat is uniek in Nederland.'

Hoe helpt het Groeiplan Watertechnologie de watersector?

Hummelen: 'Het Groeiplan sluit nauw aan bij de doelen van het Innovatiehelix-beleid van de rijksoverheid, de waterbedrijven, Vewin en het TKI Watertechnologie. Het kan als boost dienen voor de beschikbaarheid van zoet water en het verbeteren van de waterkwaliteit. We verwachten bijvoorbeeld veel van technologieën die afvalwaterstromen geschikt maken voor andere toepassingen of hergebruik.'

Vertrouwen is de basis

Van der Meij: 'De verschillende deelsectoren van de watersector hebben allemaal een eigen manier van werken en die verbinden we straks via ons Groeiplan. Dat kan alleen als er voldoende vertrouwen en draagvlak bestaat bij de betrokken partijen en het is mooi om te zien dat dit steeds meer toeneemt.'

Hummelen: 'Voor de nationale economie en de bedrijven speelt natuurlijk vooral de economische impact van de TKI's en het Groeifonds. Uiteindelijk gaat het om groei van werkgelegenheid of het bbp, en om verbetering van de kwaliteit van leven. Voor ons als sector zijn ook de toegenomen samenwerking en het groeiende ver-

trouwen echt winstpunten. We kunnen – als het Groeiplan wordt goedgekeurd – samen problemen te lijf gaan die voor alle partijen afzonderlijk een maatje te groot zouden zijn, zowel op het gebied van kennisontwikkeling, als bij de implementatie en uitvoering.'

Winstpunten samenwerking

Hummelen: 'Het doel van TKI Watertechnologie is de ontwikkeling van kennis en innovatie op het gebied van watertechnologie te stimuleren, met efficiënte oplossingen in het vooruitzicht. Binnen de TKI Watertechnologie werken participerende kennis- en onderzoeksinstituten, TO2-bedrijven, drinkwaterbedrijven, STOWA, NWO en overheden samen. De grote winst van de samenwerking in het TKI Watertechnologie, al sinds 2012, is dat de verschillende bedrijven en kennis- en onderzoeksinstituten in de watertechnologiesector veel meer dan vroeger kennis uitwisselen en elkaar versterken. Dit heeft vervolgens geleid tot een versterkte samenwerking met de verschillende ministeries en andere TKI's.'

Best practices

Van der Meij: 'Voor een klimaatbestendig, waterrobuust, duurzaam, gezond en veilig Nederland zijn zowel grote als kleine oplossingen nodig. Binnen TKI Watertechnologie zijn er mooie voorbeelden van succesvolle innovatieprojecten op kleinere schaal. Denk hierbij aan wateropvang en opslag op groene daken of in de ondergrond, aan het vroegtijdig opsporen van lekkage in pijpleidingen, membraanfiltratie, of terugwinning van reststoffen, energie en water. De meest opvallende noemen we impactverhalen en zijn te vinden op onze website, www.tkiwatertechnologie.nl.'

Impactverhalen

Praktijkvoorbeelden van gerealiseerde succesvolle waterinnovaties:

- Urban Waterbuffer: hoe maken we het stedelijk waterbeheer duurzamer, robuuster en klimaatbestendiger?

- COASTAR: zet bestaande technieken van ondergrondse waterberging en brakwaterwinning grootschalig in voor een robuuste zoetwatervoorziening in Laag-Nederland.

- Lekke pijpleidingen ontdekken met ultrageluid: met een vervangingswaarde van meer dan 13 miljard euro is het belangrijk om te weten wanneer onderdelen van het hele Nederlandse waterleidingnetwerk exact vervangen moeten worden.

- Smartroof 2.0: een innovatief blauwgroen dak, dat verkoelt, water opvangt én de biodiversiteit vergroot, helpt steden op weg naar effectieve klimaatadaptatie.

